

ПРОЦЮК РАДУ ГЕОРГІЙОВИЧ (до 75-річчя від дня народження)

Раду Георгійовичу Процюку — академіку Академії наук вищої освіти України, Заслуженому діячу науки і техніки України, Лауреату нагороди Святого Володимира та Ярослава Мудрого, Відміннику освіти України, відомому вченому — фтизіатру і пульмонологу, доктору медичних наук, професору кафедри фтизіатрії Національного медичного університету імені О. О. Богомольця виповнилося 75 років і 50 років лікувальної, науково — педагогічної та громадської діяльності.

Народився Раду Георгійович 9 квітня 1939 року в селі Верхні Синівці Глибокського району Чернівецької області, в родині селян. У червні 1941 року разом з матір'ю, братом і двома сестрами його було репресовано і вивезено для проживання в Казахстан. Батька також було репресовано і вивезено окремо від сім'ї невідомо куди, і досі відомостей про нього немає. У 1947 році із Казахстану повернувся в рідне село.

Після закінчення середньої школи Раду Георгійович в 1957 році вступив до Чернівецького державного медичного інституту, після закінчення якого з 1963 по 1965 рік працював головним фтизіатром Центральної районної лікарні Млинівського району Рівненської області. У 1965 році вступив до аспірантури на кафедру фтизіатрії Київського інституту удосконалення лікарів, яку очолював відомий вчений-фтизіатр, доктор медичних наук, професор Євген Дмитрович Петров. Надалі науковими керівниками кандидатської дисертації Р.Г. Процюка були відомі вчені-фтизіатри: завідувач кафедри фтизіатрії Київського інституту удосконалення лікарів, Заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор Борис Петрович Яценко і завідувач кафедри фтизіатрії Київського медичного інституту імені О. О. Богомольця, академік Академії наук вищої школи України Заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор Микола Степанович Пилипчук, яким він вдячний за цінні поради і становлення його як фахівця в галузі фтизіатрії, педагога і вченого.

Після захисту кандидатської дисертації в 1968 році працює у Київському медичному інституті (з 1995 року Національний медичний університет) імені О. О. Богомольця асистентом, з

1976 року — доцентом, а з 2001 року — професором кафедри фтизіатрії.

Р. Г. Процюк був одним із учнів М. С. Пилипчука. У 1987 році під його керівництвом він захистив докторську дисертацію на тему: „Аэрозольтерапия больных туберкулезом легких и ее влияние на сурфактант легких и гемодинамику малого круга кровообращения“.

Вагомий внесок Раду Георгійовича у фтизіатричну науку, підготовку наукових і лікарських кадрів, упровадження наукових досягнень у педагогічний процес, практику охорони здоров'я і високий професіоналізм високо оцінені науковою громадськістю. У 1994 році обрано його дійсним членом Академії наук вищої школи (з 2007 року Академії наук вищої освіти) України. За видатні наукові досягнення в галузі аерозольтерапії та впливу інгаляцій протитуберкульозних препаратів на бар'єрні функції легень йому в 1996 році присуджено академічну нагороду імені Ярослава Мудрого, а в 2009 році Святого Володимира в галузі науки і техніки.

Р. Г. Процюка нагороджено медаллю „В пам'ять 1500-річчя Києва“ (1983), нагрудним знаком Вищої школи СРСР „За отличные успехи в работе“ (1984), „Благословенною грамотою“ за церковні заслуги перед Українською Православною Церквою (2002), „Почесною грамотою“ Міністерства охорони здоров'я України за вагомий особистий внесок у розвиток охорони здоров'я та високий професіоналізм (2004, 2006), „Подякою Київського міського голови“ за вагомий особистий внесок у розвиток науки, високий професіоналізм та з нагоди 65 — річчя від дня народження (2004), двічі знаком „Відмінник освіти України“ за вагомі наукові здобутки, високий професіоналізм і підготовку наукових і лікарських кадрів (2004, 2006), „Почесною грамотою“ Міністерства освіти і науки України за плідну роботу з обдарованою молоддю та значний внесок у підготовку і проведення трьох Всеукраїнських студентських олімпіад (2005–2007 рр.).

За плідну наукову роботу, сумлінну викладацьку діяльність та лікувальну працю у 2006 році Уряд України присвоїв Р. Г. Процюку почесне звання „Заслужений діяч науки і техніки України“.

Почесною відзнакою „Великого Князя Володимира“ золотий хрест з бантом за вагомий внесок у справу відродження духовності та патріотичного виховання молоді незалежної України (2007).

В 2009 році присуджено академічну нагороду імені Святого Володимира в галузі науки і техніки за вагомі наукові здобутки, високий професіоналізм і підготовку наукових і лікарських кадрів та з нагоди 75 — річчя від дня народження. В 2012 році нагороджено почесною відзнакою О. О. Бого-

мольця, а в 2013 році нагороджено Грамотою і медалю Міністерства освіти і науки України «Флагман освіти і науки України» за вагомий внесок у розвиток освіти і науки України.

Р. Г. Процюк є відомим вченим і педагогом серед вітчизняних і зарубіжних фахівців. Має вищу кваліфікаційну категорію за фахом «фтизіатрія» і «пульмонологія». Вагомим є його внесок у підготовку лікарських кадрів, упровадження наукових досягнень у науковий процес і практику охорони здоров'я.

Основні наукові напрями досліджень ювіляра пов'язані з вивченням актуальних проблем педагогіки, фтизіатрії та пульмонології:

— впровадження передової методології та наукових досягнень у навчально-методичні посібники, у навчальні плани і програми та в педагогічний процес на кафедрах фтизіатрії та пульмонології вищих медичних навчальних закладах України 111 -IV рівнів акредитації;

— пошук, розробка та вдосконалення раціональних методів навчання фтизіатрії як науки про найпоширеніше інфекційне захворювання з урахуванням епідеміологічної ситуації з туберкульозу, ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні;

— вдосконалення методів виявлення, діагностики, лікування та профілактики туберкульозу і неспецифічних захворювань органів дихання;

— вперше розробив методику плеврографії у діагностиці та диференціальній діагностиці залишкових порожнин плеври і легень, яка дає змогу обрати вірну тактику лікування хворих;

— уперше вивчив особливості фармакокінетики протитуберкульозних препаратів за різних методів введення, в тому числі в ультразвукових аерозолях, що дало змогу вдосконалити методи лікування хворих на туберкульоз легень;

— уперше створив функціонально-збережений напрям у використанні інгаляцій аерозолів протитуберкульозних препаратів у лікуванні хворих на туберкульоз, обґрунтував методику аерозольотерапії;

— вивчив бар'єрні функції легень та їх зміни під впливом лікарських засобів, що вводяться шляхом інгаляцій аерозолів;

— науково обґрунтував і впровадив у практику корекцію порушень сурфактанту легень, розробив нові методи лікування хворих на туберкульоз, які захищені авторськими свідоцтвами і патентами.

Фундаментальними є його праці в галузі аерозольотерапії, радіоізотопні та електронно-мікроскопічні дослідження про вплив інгаляцій ультразвукових аерозолів лікарських препаратів на аерогематичний бар'єр, сурфактантну систему легень, кондиціювання повітря, що видихається, і мукоциліарний кліренс, гемодинаміку малого і великого кола кровообігу, що дали змогу вперше розкрити раніше невідомі механізми як лікувальної, так і пошкоджувальної дії аерозолів.

Результати цих досліджень знайшли відображення на сторінках монографії «Аерозольотерапія при захворюваннях органів дихання» та ін. методичних рекомендацій.

Р. Г. Процюк є автором 320 наукових праць, у тому числі 2 монографії, 7 навчальних посібників, 7 навчальних планів і програм для студентів, інтернів, магістрів за фахом «фтизіатрія», 13 авторських свідоцтв і патентів України на корисну модель, 2 інформаційних листів, 3 раціоналізаторських пропозицій, 20 методичних рекомендацій, які свого часу були представлені на виставках досягнення народного господарства України.

Нині Р. Г. Процюк працює над вивченням стану епідемічної ситуації з туберкульозу в Україні, причин та шляхів їх подолання; особливостей перебігу, діагностики і лікування хворих на туберкульоз у поєднанні з ВІЛ-інфекцією/СНІД.

Р. Г. Процюк бере активну участь у з'їздах, конгресах, науково-практичних конференціях з педагогічних питань медичної освіти та охорони здоров'я, де виступає з ґрунтовними доповідями. Постійно і наполегливо працює над підготовкою науково-педагогічних кадрів. Свідченням цього є 5 кандидатів медичних наук, керівником кандидатських дисертацій яких є Він. Під Вашим керівництвом нині виконується одна докторська і три кандидатські дисертації.

Раду Георгійович виконує велику громадську та організаційну роботу: він є заступником декана факультету підвищення кваліфікації викладачів, членом Циклової методичної комісії з терапевтичних дисциплін, членом Вченої ради 3-го медичного факультету, членом Вченої ради факультету підвищення кваліфікації викладачів Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, експертом з лікарських препаратів ДП «Державний експертний центр» МОЗ України, членом Президії Академії наук вищої освіти (АНВО) України, академіком-секретарем Відділення медицини АНВО України, членом спеціалізованої Вченої ради із захисту кандидатських та докторських дисертацій при ДУ «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології імені Ф. Г. Яновського АМН України», Національному педагогічному університету імені М. П. Драгоманова та Інституті спеціальної педагогіки НАПН України, членом редколегії низки медичних журналів.

Вагомий внесок ювіляра у фтизіатричну науку, підготовку наукових та лікарських кадрів, упровадження наукових досягнень у педагогічний процес і практику охорони здоров'я високо оцінений Урядом України — йому присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Багаторічний досвід педагогічної роботи, вагомий науковий внесок у медичну науку та підготовку лікарських кадрів, наполегливість, цілеспрямованість, відповідальність, надзвичайна працездатність, висока культура, професіоналізм, ерудиція, доброзичливість, щирість, відвертість, порядність, активна науково-педагогічна і суспільна праця у продовж 50 років принесли Р. Г. Процюку визнання та повагу як серед студентів, співробітників кафедри, працівників Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, так і серед медичної громадськості міста Києва та України.

За цим коротким переліком фактів приховується життя здібного й енергійного, відданого своїй професії клініциста, викладача, вченого, організатора, прекрасної за душевними якостями людини. Природа щедро обдарувала цю людину і внутрішньою, і зовнішньою красою.

Раду Георгійович зустрів своє 75-річчя у розквіті професійної діяльності. Щиро вітаємо ювіляра! Зичимо міцного здоров'я, щастя, творчої наснаги й успіхів, довгих літ бадьорості та всіх земних благ.

*Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця,*

Колектив кафедри фтизіатрії

Правління асоціації фтизіатрів і пульмонологів України

Редакційна колегія

«Українського пульмонологічного журналу»